

T A R T A L O M:

Szabó Imre: Evangélium és nemzet. — Papp Zoltán: Imádság. — Bertalan Imre: Irásmagyarázat. — Szabó Imre: Protestáns napok, új magyar ifjúság. — Samu István: Irodalom, művészet. — Mártha Kelemen: Súgovica. — Versek: Fúzy István, Kóródy Lajos, Bory Zsolt. — Torró Zoltán: Éjjél után a könyvtárban. Vizitábor. — Szilágyi László: 1939. augusztus 3—18. — Berecz Árpád: Illusztrációk. — Csorba Géza: Könyvismertetés. — Kedves Olvasóink! — Hireink.

SÁROSPATAKI IFJÚSÁGI KÖZLÖNY

Megjelenik július és augusztus kivételével minden hónap 15.-én.
Előfizetési ára: Egy évre 3 P, félévre 1·50 P. Egyes szám ára 50 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sárospatak, Főiskola.

A Sárospataki Ifjúsági Közlöny munkatársai:

Főszerkesztő:
Szabó Imre.

Felelős szerkesztő:
Vályi József.

Munkatársak:

Bertalan Imre és Csőri István IV. é. theol., Csorba László III. é. th., Demeter Gyula II. é. th., Bory Zsolt I. é. theológus. Tóth Dezső és Mártha Kelemen V. é. tan. képz. Pataki Sándor és ifj. Horváth István VIII. o. gimn.

Híróvátvezető: Kovács Árpád I. é. th.

Kiadóhivatali főnökök: Csorba Géza IV. é. th.

„Az olcsó kegyelem az egyház halálos ellensége. Harcunk ma a drága kegyelemért történik.

Az olcsó kegyelem jelenti a kegyelmet mint tant, elvet — mint rendszert; jelenti a bűnbocsánatot, mint általános igazságot, Isten szeretetét, mint keresztyén istenezsmét, azt, hogy aki erre ígent mond, már bűnbocsánatot is nyer, hogy az egyház, amelyik ezt tanítja, általa már részese is lett a kegyelemnek. Ebben az egyházban olcsó fedezetet talál a világ bűnei számára, melyeket nem akar megbánni és amelyekről csak igazán nem akar megszabadulni. Az olcsó kegyelem ezért az Isten élő Igéjének és az Isten Igéje testté lételének a meghazudtolása.

Bonhoeffer: Nachfolge.

SÁROSPATAKI IFJÚSÁGI KÖZLÖNY

Főszerkesztő:

SZABÓ IMRE

1939. november hó.

Felelős szerkesztő:

VÁLYI JÓZSEF

Evangélium és nemzet.

A kettő nem egy és a kettőnek mégis eggyé kell lenni. Téved az, aki azt hiszi, hogy a kettőt el lehet választani egymástól — de az is téved, ki a kettőt azonosítani akarja. A nemzet idői, térbeli valami — az evangélium időfeletti: „tegnap és ma és örökké ugyanaz”. A mi szempontunkból — itt és most halálos komolyan szükségünk van a kettő egységére.

Európaszerte evangélium és nemzet egyre jobban eltávolodnak egymástól. Nyugaton úgy, hogy a nemzetet az evangéliummal azonosítják. A vért teszik — a Krisztus vére helyére. Keleten úgy, hogy mindkettőt elvetik, s nagy, színtelen, kaotikus masszává olvasztják a népeket. Ezekben a napokban minden magyar embernek szükséges tisztán látnia — és öntudatosan vallania: mit jelent evangéliumnak — és mit — magyarnak lenni. Élni akarunk, mert Isten életet adott. Életünket csak evangéliumi módon és magyarul élhetjük. Az evangélium ugyanis szól minden magyar emberhez és minden magyarnak szüksége van az evangéliumra. Miért kell együtt beszélünk a kettőről? A veszélyeztetett idők mindig reá-kényszerítik az embert, hogy tisztában legyen önmagával: ki vagyok én — mi az én létem igazi alapja? Nem hideg bölcselkedést akarunk itt üzni. Erre most nincs időnk és a téma maga is kizárja. Létkérdésünkről van szó. Sorsunkról: amely Krisztus és a nemzeti sorsközösség. Tiszta evangélium és tiszta magyarság. A kettőt egyszerre kell vállalnunk és keresnünk.

Boldogan tehetünk bizonyosságot arról, hogy ezek a sorok nem egyéni kitalálásaink. Egyre többen és egyre öntudatosabban vallják és hirdetik nemzetünk fiai azt: jövőnk — életünk alapja az imádkozó és dolgozó magyar ember. Ki csak egyiket csinálja, árulója a másiknak.

Sokat töprengünk a jövőn — mi lesz velünk? Kérdem: imádkozunk-e érte? Keressük-e naponta a Krisztusunkkal való közösséget? Aggódunk a nemzet sorsán. Tettünk érte valamit? Munkánkat lélekkel és kitartással végezzük? Ápoljuk és szeretjük azt, ami magyar? Szól ez ifjúnak — öregnek, férfinak, nőnek. Harcolni akarsz a jövőért? — Imádsággal és munkával folytasd azt. Ne elégedjünk meg a most-tal és a van-nal. Többet, szebbet, jobbat Krisztusibbat akarjunk. — Szent figyelmeztetést kaptunk északról; nem félhet az, kinek: „Erős vára az Isten.”

Sz. I.

Imádság.

Mindenható Isten!

Dicséretet zengünk nagy nevednek szóban, éneken, írásban. Hatalmas világok teremtője vagy, aki egy „legyen“-szavaddal a semmiből hoztad azokat elő, de nem hagytad magukra, hanem gondviselésedben mindig jelen vagy, igazgatód és vezeted minden időben.

Téged dicsérünk gyarló emberi ajkunkkal, mert a mi ajkunkat nem is hagyhatja el más, Te írártad csak hálaadás. Tiéd a hála és minden dicséret, ami szívünkéből kiáradhat Tefeléd, a világ teremtője és hatalmas Ura felé.

Köszönjük Atyánk, hogy a Te legnagyobb ajándékodat, a Te kijelentésedet adtad minékünk, mely esendő életünket irányítja a világ kísértései között. Nagy a Te ajándékod Uram, nincs oly emberi élet, mely érdemes volna rá. De tudjuk, hogy Te nem vagy személyválogató és így mi is részesülhetünk kegyelmedben.

Jöjj Atyánk közel hozzánk, mert nagy szükségünk van Rád, nélküled a mi életünk üres és szegény.

Jöjj Istenünk, segíts munkáinkban, irányítsd a mi lépteinket, vezesd a mi életünket, mind közelebb és közelebb Hozzád.

Jövel Szentlélek Úr Isten . . . Ámen.

Papp Zoltán IV. é. hh.

Bibliamagyarázat.

A szolgálat parancsa.

Márk 9: 33–35 „Elméne János kapernaumba. És odahaza megkérdezi őket: Mi felett vetekedtetek egymással az úton? De ők hallgatának, mert egymás között a felett vetekedtek, ki a nagyobb.... „Ha valaki első akar lenni, legyen mindenek között utolsó és mindeneknek szolgálja.“

Hosszú az út Galileán keresztül a kedves városig Kapernaumig. Nem a mérföldek száma nehezíti az utat. Máskor is megtették már ezt, de akkor rövidebbnek látszott az út, mert a Mester tanítását hallgatták. Most hallgat a Mester, a tanítványok pedig zaklatott lélekkel vitatják az elsőség kérdését.

A szent hegyen kitüntetés nyert három tanítvány. Csak őket vitte magával a Mester. A lent maradó tanítványok hiába fáradoznak az ördögös ifjú meggyógyításán. A féltékenység és tehetetlenség visszafojtott dühe egyszerre parázs vetekedésbe pattan ki. Maguk akarnak döntenéi akkor, amikor Krisztus, aki minden kérdésre felelet mellettük halad.

Krisztus szónéklül megy mellettük, várja, hogy a vihar elvonuljon a lelkéből. Mikor hazaérnek kérdés nélkül is felel és kihirdeti a tanítványok előtt a keresztyének örök elsőégi szabályát: Az alázatosságot és az abból fakadó

szolgálatot. Diakonia önkéntes szolgálat. Magasabb, nemesebb formája szolgáltnak, de feltétlen engedelmességet, szerénységet és alázatosságot követel a diakonustól. Mint feladatra mutat rá Jézus. A féltékenységnek, irigységnek, szeretetlenségnek lángjai utolsót lobbannak, újra találkoznak a tanítványok Krisztussal és egymással a szolgálatban.

Feladat a szolgálat; lételemettség, abban találjuk meg Krisztust, egymást, magunkat.

Hosszú, nehéz az út reggeltől estig, hétfőtől vasárnapig, bölcsőtől koporsóig, ha nem halljuk meg Krisztus tanítását, ha életünk energiája ezerfelé fut a szeretetlenség, féltékenység, indulat, gyűlölet útvesztőin.

Áldott a Mester, akinek hatalma van arra, hogy a szétforgácsolódott ifjú erőket, az önmagukért való értelmetlen erőfeszítéseket egy feladatra: a szolgálatra összpontosítsa.

Létünk igazi lehetőségét és értelmét ragadjuk meg, midőn vállaljuk a szolgálatot.

Bertalan Imre IV. é. h.h.

Protestáns Napok — új magyar ifjúság.

Október 28—31. Igy utólag végignézem a programot — bizony ide is jó lett volna elmenni — oda is. Sok mindent nem tudtunk elhozni belőle, de volt valami, ami nagyon megragadott s nem tudom elfelejteni. Az ifjúság megmozdulása és elevensége. Nem beszámolni akarok itt a Protestáns Napokról, hanem elmondani azokat a gondolatokat, miket ébresztett. Sötét napok után bizakodás tölt el mindenkit: ez az ifjúság ígéret a szebb és jobb jövőre.

Az volt a legörvendetesebb, ahogy a mult termékenyítette a lelkeket. Eltemetődött mélykulturánk egyre több helyen és egyre erőteljesebben tör fel. Ujjongással és erős biztossággal zengett a régi magyar evangéliumi ének s a népi dal. Nem mint egyesek ötlete és magánszáma, de mint sokak vágya: a tiszta magyar beszéd követeli a maga jogait. Magyar ruha, öltözet szintén erős probléma.

Nagy vétke a magyarságnak, hogy az ifjúság erőit eléggé kihasználhatatlanul hagyja. Ha tanul, megakasztja a pénzkérdés, ha kutat, másfelé tereli a megélhetés, ha művész, hiányzik anyagi lehetősége. Ifjúságunk java erőit arra kénytelen fordítani, hogy küzködjön a puszta léttel. Nem viaskodhat a kulturáért, a szellemért, mert köti a holnapi kenyér. Mi volna, ha az ifjúság a maga első nagy lendületét egy egységes tervszerű nemzetépítésbe és nem az egyéni küzködésbe, a létfenntartásba fektetné be? Nincs a magyar ifjúságnak sem külső, sem szellemi egysége. Százan százfélél megyünk, százféleképen gondolkozunk, száz külön kis célunk van. Nincs közösségünk, közösségi öntudatunk. Mindenki egyedülnek érzi magát, nem látja a mellette ugyanazért a célért harcolók egységes seeregét. Nincs a magyar ifjúnak perspektívája — nem lát túl az ijesztő holnapon s nem is láthat, mert a napok gonoszok. Itt nem kivételekről, egyesekről van szó, hanem a magyar ifjúról. Ezért örültem, mikor egységesen, készségesen mozduló, akaró, daloló ifjúságot láttam együtt.

Felvetődött sok megoldásra váró probléma. *Falucserkészet*. A cserkészet megállt önmagánál, jelen kereteinél. Az élet ritmusa a fejlődés, szélesedés, növekedés. Sok új hajtást metszünk vissza, ha megállunk magunknál, pedig terebélyes fává nőhet fel. A falu ifjúsága még mindig nem áll ott a cserkészsorokban. Az általunk bemutatott regölés kiváló eszköze lehet a mélykultúra ébresztésének, öntudatosításának, terjesztésének, az egység munkálásának, az egymás- és hazánk megismerésének. Ezt a munkát országos viszonylatban akarjuk megszervezni. Mily nagy munkát végezhetne 100—200 regőscsoport.

Várjuk egy nagy evangelizációs hadjárat megindítását. Az új jövőnek előfeltétele az újjászületett lélek. Egy új reformáció nélkül nem tudom elképzelni az élet gazdagabb ütemét. Ezen a ponton is mozgósítanunk kell jobban az ifjúságot. Nemcsak itt, hanem minden ponton. Öntudatosítsuk a bajokat, a lehetőségeket és a feladatokat. Maga az ifjúság lássa meg a problémákat, kezdjen munkába, írton, javítson s közben építse magát és az országot. Munkaközben jön meg a kedv a még nagyobb munkára. Ha Isten adta az életet, a problémák megoldására is fog erőt adni. Hiszem azt, hogy ifjúságunk megtalálja önmagát. Képes lesz felemelkedni, öntudatra, egységre találni. Sikerülni fog neki kioperálni a nemzetből a halálos nehezékeket.

Nemcsak a magam, de minden ifjú nevében beszélek akkor, mikor azt mondom: Nem esünk kétségbe, nagyok a feladatok, de mi hisszük, hogy Isten ad erőt megoldásukhoz. Miénk a munka, övé az áldás! Sz. I.

IRODALOM, MŰVÉSZET.

*„Amit tapasztalsz, érzed és tanulsz
Évmilliókig lesz tulajdonod.“ Madách.*

Talán sohasem vetettem volna papírra ezeket a sorokat, ha nem szeretném annyira az irodalmat és a művészetet. Most is csak azért teszem, mert szükséges elmondanom amit érzek és gondolok.

Ma, mikor csak szemlélői voltunk (hála Istennek) országok pusztulásának, ezrek és ezrek hontalanná válásának — felvetődik a kérdés — milyen erőiben bizhat a magyarság?

Bizhat-e egyedül külső erőiben — fegyverben, vagy anyagi erőiben? Számíthat-e csak az események külső alakulására és a politikára.

Nem. Ez az év is bebizonyította, hogy nemzetek szinte pillanatok alatt eltűnhetnek, nagyok után sokkal könnyebben buknak a kicsik. Mint kis nemzet mit tehetünk? Csak annyit, hogy óvakodunk minden reménytelen akciótól és még valamit.

Vannak egy nemzet életében a külső anyagi erőnél hatalmasabb momentumok. Ezek a lelki és szellemi energiák. Ha azt kérdezzük kiben és miben bizhat a magyarság? — azt felelhetjük: Istenben — az ő kegyelmében — és Istentől kapott adottságaiban, lelki, szellemi kincseiben energiáiban. Minden lehetőséget, minden csöppnyi erőforrást meg kell ragadnunk és felhasználnunk. Itt jutottam el témámhoz — irodalom és művészethez. Magyar voltunknak lelki-

ségünknek igazi kifejeződése az irodalom és művészet. A tudomány nagy egészében ezek azok, amelyek magyarság szempontunk számára a legerősebb bázisok lehetnek. Népi és magas művészet és irodalom — a kettő egymásrahatása — egymásból táplálkozása, és ezeket öntudatosan ismerő és életébe beépítő magyarság lebeg szemünk előtt. Ez megtartó és hódító erő lehet — ha kellőképpen élünk velük — pótolhatnak fegyvert — tankot, erősebbek lehetnek a betonfedezéknél. Az élet nem annyira külső erő, mint lelkeség, szellem kérése. Ez mindamellett diplomácia is, nevet dicsőséget szerez nemzetünknek, becsülést és súlyt.

Meg kell értünk, a szellem, a magyar lélek kincsei szervezetlen és színtelen tömegeket kovácsolhatnak egygyé. Jussunk már el egyszer oda, hogy élet-szükséglet legyen ez számunkra. Ha ezt megértettük és beváltottuk — bizony nézhetünk a jövőbe — hitünk megtart és lelkünk megmarad. „Non omnis moriar.“

Samu István VIII. o.

A SÚGOVICA.

(Folytatás.)

MÁRTHA KELEMEN V. t. j.

Itt ellhallgatott, s révedező szemmel nézett maga elé, mintha idézni akarná a multat. Azután újrátömve pipáját, folytatta.

— Mondom, szerették egymást! Erősen szerették! Meghogy mindenki tudta róluk a faluban, e' nem vót baj. A baj csak aztán jött! Mer, tudva öcsém — emeli fel hangját az öreg — ha az ember szegény, a kívánatja is szegény kell legyen. Osz' ha szegény is, mégis gazdag, mer' van érző szíve, aki társának kívánja a másik szívet, mellik érte dobog!

— Hát ez a Péter legény is úgy tett! Mer' úgy hitták: Péternek! Csak közönségesen! Arva vót és dógos két kezén kívül nem volt senkije. Csak az a bolond szíve, mely úgy dobogott mindig, hogy azt a pihegő leányszív rögvest meghallja. Aztán egyszer egy szép hódvilágos estén — mikor ott ültek a vén diófa alatti kis padon kéz a kézben, a lány feje a legény vállán — megint megkérdezte Péter, mint már annyiszor:

— Szeretsz-e Vica?

— Ugyan mán, hát mért ne szeretném kendet?

— Hát... akkor... eljőnnél-e hozzám feleségül?... Tudod, árva vagyok, nincs senkim terajad kívül! Érted dógoztam, fáradtam. Néked kuporgattam össze azt a pár hódnyi földet, azt a kis kőházat, hogy majd egyszer együtt élhessünk benne. Megbecsüllek, vigyázok rád, mint a két szemem világára.... No elgyüssz-e Vica?

— Elmegyek Péter, igérem kendnek! De beszéljék az apámmal, aztán ha megengedi...

— Má' mér' nem engedné? — fortyan föl a legény? Csavargó vagyok én? Loptam? Öltem?

— Ne mérgeskedjék már no! Tuggya jól, hogy irigyei vannak és csak azok beszélhetik le az apámat! De maj' csak meglesz! Veltünk van az Isten Péter!

Az öreg András olyan érzéssel mondta ezeket, mintha szerepet cserélt volna velük. Gallyat vetettem a parázsra, azután a tűz fényénél folytatta tovább.

— Háromszor is elment Péter a lány apjához, de a makacs öreg nem engedett, nem adta a lányát! A kirítt szemű, bánatos, hervadó virágszál — Vica — sem tudta meglágyítani a konok, vasszívű apát! Hogy mér' nem tudta csak ő, meg a 160 holdas, sánta Márton, akinek odaigérte a lányát!

— De a titok is csak addig titok, míg egyes emberé. Ha már ketten tuggyák, tuggya az egész falu. Ez is úgy vót! Megtudta, oszt' szájára vette a nép. Hát e' máni sok vót ennek a törékeny lánynak! Egy csendes estén, amikor Péter elment hozzá, már várta a kiskapuban. Aztán se szó, se beszéd, a nyakába borult és elrítta magát! Rítt mint egy gyerek. De ettől könnyebb lett a lelke, oszt mikor megcsendesedett, megszólalt:

— Szeret engem kend, Péter?

— Az én Istenem után, téged legjobban a világon!

— Hát akkor... Péter... én kendnek örök menyasszonya leszek! Isten áldja meg, Péter! — szolt és hirtelen odaborult a legény mejjire. Azut hirtelen mozdulattal kitepte magát a legény karliból, avval megfordult és futni kezdett. A vén diófa alatti kispad mellett... át az udvaron... keresztül a kerten, egyenesen a víz partjára... Onnan már csak egy lépés a halál, mert a part meredek, a víz meg örvényes...

S mire a legény észbekapott s a párját veszélyben érző vadkan indulatával odaért, már csak a selyemkeszkenő mutatta, hogy ennekelötte egy lány járt itt!

Nagy vót Péter fájdalma, hát leült a partra és gondolkozott, hogy mit kén' csinálni, mielőtt Vicája után menne. Oszt, ahogy így gondolkodik, egy hangot hall alulról... Megismerte mingyárt!

— Te vagy Vica? — szót oda néki! Hát e'gyüttél értem? Megyek mátkám, megyek! Csak várj egy kicsit még. Az Istennel elrendeztem már a dógom, csak az emberek vannak még hátra.

Aztán, hogy mi történt azon az éccakán, nem tuggya senki. Csak amikor reggel a templomelőtt összegyültek az emberek, beszéltek, hogy az öreg Váryt — a Vica apját — meg a sánta Mártont halva találták, de semmi erőszak nyoma nem látszott rajtuk. És hogy Mihály bácsi, az öreg halász, esküvel bizonyította, hogy az „éjjeli fogáskor“ két lelket látott szállani a víz felett, sőt még a suttogásukat is hallotta; mindenki tudta, hogy a két lélek mégis egymásé lett, s hogy bejutottak a mennyek ámbitusába.

És hogy ez igaz, bizonyítja az is, hogy aki hallja egyszer is suttogásukat, örök életére szerencsés lesz a földön!

És azóta, gyakran elrepülnek a víz felett! gyakran hallani szerelmes suttogásukat, mintha figyelmeztetni akarnák az embereket, hogy tanuljanak példájukon.

* * *

Eddig tartott a mese. Nem is mese. Történet. Annyira igaz.

S amikor elhallgatott az öreg András, a hold már javában sütött... Ezüstös volt a táj... Néma, alvó erdő feküdt körülöttünk... Békésen folydogált a Súgovica alattunk...

S én még mindig hallani véltem a sűgő Vica hangját...

Lombhullás.

Én az erdő neveltje vagyok . . .
mielőtt megszülettem
hulló levelek közt járt anyám.

Érzem, eremben nyári naptól perzselt vér kering
— de dalomban őszi tájak hallgatag búja ring.

Szeretnék halk verszenével mindent átölelni
bánatot, álmot, csalódást, könnyet elfeledni
s a többiek közt víg kedvvel járni-kelni,
kacagni, mint a gyermek hosszan — boldogan

. . . de nézd . . .
a sárgult levelek oly búsan hullanak.

Vágyak fakadnak . . . bánatok bújnak,
bánatok fájnak . . . vágyak elmúlnak,
hervadnak . . . múlnak . . . sápadtan lehullnak.

És oly nehéz így élni — bánatot hordani,
érezni mindent verszenébe-fultan
égető vágyakból kínos bíba-hulltan
. . . véres éjszakákon megölni vágyakat
Anyák! — ha gyermeket vártok —
ne járjatok hervadó, őszi fák alatt.

Füzy István gimn. VIII. o. t. versei.

Fordulat.

*Aranysugár-szallag nyúlik le az égből . . .
Enyhe mosoly vonul az emberek arcán ;
Kezünk becsukódik, s aggódva szemlélünk :
A jég, a napsugár vérnélküli harcán.*

*Nehéz, fáradt sóhaj szakad fel a légből ;
Új fényre ébredünk, új napokat élünk !*

KÓRÓDY LAJOS V. tk.

Fehér virág.

Ajánlom G. O.-nak.

A forrás szélén
úgy találtalak,
tavaszba-álmodón,
habzó fehéren.

. . . s föled hajolva megbámultalak.

Az ágak közt
hullott a fény
— puha permeteg —
s körülted minden énekelt
. . . neked.

Én néma voltam,
de vakító szirmodat
száz titokkal lepte meg
életem,
mely úgy hajol most is
életed fölé,
mint erős tölgyfaág,
— hófehér virág. —

Azóta ősz lett . . .
az eső hull, álmosan pereg,
lásd
a hervadástól féltve védelek.

Születésem napjára.

Hozzátok is majd elmegyek,
Ha minden hulló és színes lett
S az őszirózsa rég kifeslett

És elhozom új verseim.
Hozok pergő, mesélő rokkát,
Virágosót is: vájratok hát.

Legyen meleg a kis szoba.
Ti tudjátok, hogy mennyi báj van
A langyos boltú félhomályban.

Legyek majd kedves régi vendég,
Aztán ha mégis szótlan lennék,
Ha indulnék, ne tartsatok,

Mert fáj, hogy sok bolondos réven
Időzött el tizennyolc évem,
Nem gyújtott bennem vad tüzet.

— Ha minden hulló és színes lett
S az őszirózsa rég kifeslett,
Hozzátok is majd elmegyek . . .

ESTE —

Este van, ha a mély, konok
Sötétben kigyúlnak a könnyek.
A régi úton jönnek, jönnek
Siratni szótlan asszonyok.

Bory Zsolt I. é. h. h.

Éjfél után a könyvtárban!

Letettem a töltőtollat.

Aztán újra felvettem. Egyszer azt mondtam nem írok többet, most megint neki kezdtem. Így:

Valami nagyot csattant!!!!

Felébredtem!! A villany már ég. Éjfél után egy. Fejlehajlás még gyorsabb visszakapás; az ágyalatt nincs senki.

Mi lehetett?

Gondolkoztam. Leszálljak vagy aludjam tovább? Meg kell nézni kérlek — biztatom magam. — Itt 8 darab könyves polc és 6648 könyv található. Hátha elbujt valaki? Vagy talán a virágcserep esett le? Meg nézem azért is. Ennye! hol a papucsom? — A boltban mondaná Feri. — De már a lábamon és megyek. Halkan nesztelenül. A teológiai rovat mellett visz el utam, hol pontosan 604 még a régi jóidőkben szerkesztett könyv siratja a multat.

Na! Most meglátom mi volt? Láttam a csudát. Mindakét virágcserep a helyén. A jó öreg kaktuszok is benne. Szeretem a kaktuszt. Ez még nálam is többet elbír. Minden más virág elpusztul itt. Ketten még bírjuk. Az ablakon kísértetiesen ragyog a függöny. A papirgalamb, amit ráakasztottam, mintha el akarna szólni olyan élethű. Az asztalt kell megkerülni! Már megint elmozdította valaki az üres képrámát — villan át rajtam — míg az asztal és a két szépirodalmi polc előtt elballagok. Ez a dísz az asztalnak. Nincs benne senki — már t. i. a képrámába. Egyszer akartam beletenni valakit, de, ahogy az öreg Samu bá mondaná „fuccsba ment“. De csak egyelőre!!! ott van egy gesztenye tinta-tartó is. Arról nevezetes, mindenkinek el kellett mondani miként készült. A végén már csak ezt mondtam: „Egy darab drót itt, egy gesztenye ott, egybefűzzük,

aztán megint fűzzük.“ Addig, amíg készen nem lesz. Aztán van ott egy naptár, itatós, kinek multja van. Czegle tudna róla beszélni —, virágtartó sárga virággal és egy benzines üveg, ruha és óratisztítás végett. Ujabban szenvedélyes órajavító vagyok. Az enyémnek már el is törtem a mutatóját.

Vagyjuk különben ezeket, itt sincs senki.
Mi lehetett?

Én világosan hallottam a csattanást! Most olyant reccsent a padló, hogy rögtön a gyermek korom jutott az eszembe, mikor Mári néni ezzel kapcsolatban mindig valami szellemeket emlegetett. Hány ember is taposta már ezt az utat villan újból fel előttem. És képzeljék a nagy csattanás keresésben ezt is megnéztem. Számolom: egy, kettő, három... kilencvenegy. Kezdem előlről, aki kétszer volt könyvtáros azt kétszer veszem. És kijött én vagyok a századik. Eredetileg kilencvenegy, de így szebb. Hátha akkor látnák az arcomat, mikor olvasom: 1856—57. Fejes István, 1877—78. Czinke István, 1901—2. Farkas István. Csak ne vigasztald magad — mondom —, mert 1915—16. meg Stunda István volt. Van-e, aki e nevet nem ismeri?

Már megint elkalandoztam; de azért is megtalálom a csattanás okát. A történelem rovat megett senki. Mennyi por is volt ezen, jut ismét eszembe. Különben te tudnál beszélni róla „Boda“, te törölted. Az öreg divány alatt sincs senki. — Nem bidermaier. — A spanyolfal mögött szintén senki. Csak valami 5861 ócska közlőny, meg egy régi sörös üveg és az előbbi könyvtáros eltörött szappantartója...

Senki sincs a szobában és mégis csattant. Ülök az ágyam szélén és újból gondolkozom. Mi volt? Csak nem a macska mászott be megint? És elmosolyodtam. A multkor ide hozta valaki a szalonnáját, hogy itt biztosabban van, mert zárva az ajtó. Az első éjszaka elvitte a macska. Mondom azt neki másnap. Nem nagyon hitte, váltig arra gyanakodott, hogy én ettem meg. Pedig ez nem igaz.

Az ablak zárva. Tehát a macska nem volt. Nem fekszem le addig, amíg meg nem találok a csattanás okát. Kezdem előlről. Az összes polcok, a jogi, földrajzi és német könyvek mind a helyükön vannak. A képek is. De!!!.. egy tányér hol van? Közelebb megyek, nézem a helyét; nincs!

Ott találtam meg aztán a szekrény mögött. Elkopott a tartó madzagja és leesett. Összetört. Egy kis elmélkedést. Mintha azt bizonygatná: Igy kopnak el a napok, az évek. Aztán jön a vég és szét hullunk mint a cserép darabok.

Hát ez csattant!!!

Irta: Torró Zoltán.

Bodrog—Latorca—Tisza.

Ez egy mozgó vizitábor útvonala.

Akik nem tudják, azok most tudják meg, hogy egy mozgóvizitábornál három dolog van: Előkészítés, út, hazatérés.

Előkészítés, ez a legnehezebb. Ez mindig egy már tábortjárt egyén műve. Hogy úgy mondjam erején felüli erőfeszítése. Valóságos agitálási készséggel kell rábeszélnie a táborban nem járt tiszteletes ifjúságot a tábori élet vállalására.

„Nézd kérlek ilyen uton még nem voltál. Csuda egy vidám élet van ott.“ Ha ez sem használ, akkor azt mondja az ember: „Kiszállunk falura is, ott lányok

is vannak stb.“ Ez már legtöbbször segít. Jó-jó — mondja — de hát ott lesz Zoltán bácsi is. „Ugyan ha ott lesz, ő ott egészen más, mint ahogy te gondold itt.“

Igy nyertem meg Bodát, Samut, Csorbát az öreget és szalasztottam el a fiatalt, mert eltaláltam mondani azt is, hogy tíz napi vidám életért 3 pengőt kell fizetni. Ennyibe szokott kerülni annak, aki fizetni akar, mert nem mindenki akar.

A regős banda is rászánta magát az útra. Különösen Imrétől volt nagy áldozat, mert úgy sietett vissza „Valakitől“, hogy összetörte a biciklit is. Az előkészítéshez tartozik a hagyma vevés is. Mi például addig vettük „Bodával“ a hagymát, hogy sikerült bőrig ázni és elszalasztani a konviktusi „madártejet“.

Körülbelül ilyen mozzanatokból tevődik össze az előkészület. Indulás előtt közös álhítat keretében beszéljük meg az ujjonnan alakult kis család közös ügyeit, tennivalóit. Mert, akik táborba jönnek — én is állítom — valóban egy kis lelki családot alkotnak.

Szóval most is eljött a reggel és szokástól eltérően nem esett az eső. Vidáman elindultunk a Bodrog-köz megkerülésére. „Ez a nap az év leghosszabb napja, a zsidó hosszú naptól megkülönbözteti, hogy nem tilalmaztatik az étel és Matyi viccel. Ilyen viccekért a szokás mondás szerint máskor lőni szoktak, most mindenki boldogan, vidáman nevet.“

Aztán a csónakkal úgy neki indultunk, hogy meg sem álltunk a reggelizés idejét kivéve, míg Borsiba nem értünk. Kegyelettel álltunk meg a II. Rákóczi Ferenc szülőháza előtt. Így tettek ki először magukért a regősök. Megint Imrével volt baj, „aki tegnap egy katonával volt összeütközésben, most egy villával vitte törésre a dolgot.“ Borsitól fölfelé már az ismeretlen Magyarországon vitt az útunk. Nem messze a festői szép Szöllöske igazolta, hogy nem véletlenül kapta ezt a nevet. Majdnem dél volt, mikor köves partnak ütdött őt csónakunk orra és megtettük az előkészületet — a falusi gyermekhad bámulása közben — az „ebédhez.“ Borsitól véve az ötletet, borsót és savanyú levest főztünk...

(Folytatjuk.)

Torró Mátyás.

1939. augusztus 3–18.

Ez az a dátum, amely a nyolc pataki cserkésznek felejthetetlen lesz. Erre az időre esik angliai utunk.

A várakozás türelmetlenségében és izgalmában eltöltött kétnapos próbatábor után végre felviradt a nagy nap.

Elindultunk egy új világ felé látni és tapasztalni.

Az út maga is nagy élmény volt, mert legtöbbször tettünk életünkben ilyen nagy utat. Szébbnél szébb tájak mellett, mint a Duna passzau szakasza, a Rajna vidék stb., könnyörtelenül robogott el a gyorsvonat. Aztán jött a tenger és Anglia.

Amint partra léptünk láttuk, hogy minden más. Az emberek, a szokások, a klíma. Csodálkoztunk a csendes, nyugodt embereken, akik alig hallhatóan beszélnek az utcán, úgyhogy a mi természetes beszélgetésünk kiabálásnak tünt. Az udvariasságon, ahogy fogadtak és útbaigazítottak benüünket. Az angol rend-

örön, a népszerű Bobby-n, akivel kedvesen elbeszélgetnek, sőt még a kisbát is a felügyeletére bízják. (Próbálná ezt valaki nálunk megtenni.)

Végre ott voltunk a táborban. Soha sem fogom, és fogjuk ezt elfelejteni. Minden megvolt, ami egy jó táborhoz szükséges. Megvolt a tábor minden tagja között a szeretet. Jó hangulat is állandó volt. Azonkívül ami szintén fontos, annyit ehettünk, amennyi csak belénk fért. Kedvesek, udvariasak voltak az angolok hozzánk. Bennünket, magyarokat szerettek talán a legjobban. A „Csinom Palkó“ és a „Sárga csikóm“ pattogó ritmusa egészen lázba hozta őket a tábor tüzeknél. A „Hajmási Pétert“ pedig majdnem mindegyik tudta a tábor végére. Az árvalányhaj, a karikásosstor és a csikóbőr kulacsok éppen olyan népszerűek voltak, mint a nóták. Az egyik csapat annyira ment, hogy Zana Pista bát dísztagjává fogadta.

A tábor második hetében a parancsnokság jóvoltából megtekinthettük Anglia legnagyobb gummi gyárát, a Dunlop gyárát, a Midland legnagyobb tejüzemét, acélgyárait és 600 m mélyre is leszálltunk anglia egyik legnagyobb és legmodernebb szénbányájába.

A legszebb élmény azonban kétségtelenül az volt, mikor minden cserkész más-más családnál töltött két napot. Így alkalmunk volt a híres angol otthonokba bepillantást nyernünk. Ott éltünk a családdal két napig. Élveztük az angol otthonok melegségét és családiasságát.

Az idő azonban nagy úr. Egyetlen szavával véget vetett a tábornak. Könyörtelenül hangzott el: „Vége!“

Mielőtt még hazautaztunk volna, meglátogattuk Shakespeare szülővárosát, Stratford-on-Avont, ahol végigélveztük az „Othello“ gyönyörű előadását. Itt láthattuk az angol gazdagságot. Stratford olyan nagy mint Patak, de összehasonlíthatatlanul szebb és rendezettebb. Hiába, ez Anglia.

Innen utunk végállomására, Londonba utaztunk. Lenyűgözött a város nagysága és a történelmi emlékek tömege, mint a Tower, Westminster Abbey stb., mely itt föl van halmozva.

Sajnos ezek a napok már kétségek közt teltek el. Már a háboru küszöbén álltunk. Magyar ujság nem volt. Bárhol voltunk, ha a tube-okon száguldottunk, vagy a királyi gárdát néztük, mindig ott zsongott az agyunkban: Mi van otthon?

Boldogan utaztunk haza. Milyen igaz az a közmondás: Mindenütt jó, de legjobb otthon, különösen ilyen nehéz időkben. *Szilágyi László VI. g. t.*

ILLUSZTRÁCIÓK

Luk. 19 : 5 :

Még nem késő.

Egy amerikai egyházban egy nyári vasárnapon hatvanketten voltak a bibliakörben. A következő vasárnap már csak tizenketten. Negyvenen elmentek az örökkévalóságba. Megtanulták utolsó biblialeckéjüket; vagy felhasználták, vagy elmulasztották az üdvösségre való utolsó alkalmat. Milyen figyelmesen hallgatták volna a bibliakörben Isten igazságát, ha tudták volna, hogy utoljára foglalkoznak együtt az Irással. Johnstownban P-a (U.S.A.) volt a bibliakör. A várost árvíz pusztította el. A halálnak az éjszakája mindenki számára eljön. Nem tudhatod mikor. Dönts még ma üdvösséged felől. Még nem késő.

116. zsolt. 12. Számláld meg Isten jótéteményeit.

Apa és fia együtt siettek haza egy őszi estén. Egyszer csak a kisfiú felkiált: „Apa — én megszámlálom a csillagokat.“ „Jól van fiam, csak számold.“ Az apa nemsokára hallja, hogy a fia számol 21, 22, 25, 30, 50 . . . „Jaj, nem is gondoltam, hogy ennyi sok van! — Testvér! Te sohasem mondtad lelked mélyén? „Uram, most megszámlálom velem tett jótéteményeidet“, — s szíved hangosan kezdett dobogni és szomorúan így felelt: — „nem gondoltam volna, hogy ilyen sok.“ Nézzünk magunkba és áldjuk az Úr jóságát.

Angolból átdolgozta: Berecz Árpád.

Könyvismertetés.

GYÖRFFY ISTVÁN:

A néphagyomány és a nemzeti művelődés.

Nagy nemzetek óriási küzdelmében egy kis nép élete is tele van szorongással. Mély élni akarással nyulunk minden eszközhöz, hogy fennmaradjunk. Élni akarásunk könnyen kétségbeesett kapkodás lehet. A hatalmas elsodró árban szalmaszálhoz kapaszkodhatunk és így elsüllyedünk. Ilyen veszélytől óv ez az egyszerű narancssárga könyv. Az író munkás, gazdag élete lüktet a könyv 40 fejezete minden sorában. Európai műveltséggel is együtt él az író édesapjával, fekete kendős édesanyjával, a parasztsággal. Nemzeti életünk szilárd alapját így találhatjuk meg. Átfogóan az egész magyar élet alapjává a néphagyományt kell tenni. Ez szolgáljon alapjául a magasabb művelődésnek, de annak ne csak színt, de belső tartalmat is adjon. Ez lehetséges, mert „ha csak egy kicsit is foglalkozunk a népi tudással, csodálattal látjuk annak sokoldalúságát. A paraszt ember a legapróbb részletekig ismeri háziállatait, a talajnemeket, az időjárást, tud szerszámot csinálni, házat építeni, halászni, vadászni, állatot tenyészteni, földet művelni, embert, állatot gyógyítani. Ismeri a füveket, fákat, madarakat, bogarakat és azok természetét, hasznát, kárát. A nap állásából, a csillagok járásából megmondja az időt. Tud mesélni, dalolni, táncolni, játszani, fonni, szőni, varrni, főzni, stb. Se vége, se hossza nem volna, ha mind felsorolnám a paraszti tudás körét. Mind ezt a tudást nem az iskola adja, hanem apáról-fiúra, anyáról-lányra száll.“ Ebből a gazdag tudásból mutat gyöngyöket az író. Néhányat megmutat, de fontosabb az, hogy utat mutat a gyöngykereséshez. Tanítónak, lelkipásztornak, katonának, jegyzőnek, tanárnak, a magyar élet minden munkásának gazdag célkitűzéseket ad ez a könyv. Ne vessük meg a magunkét, csak azért, mert a miénk. Sokféle támadás éri a magyar lelkiséget. Vigyázzunk, nehogy kilopják belőlünk. A létért való küzdelemben eszméljünk rá, hogy egyedül vagyunk és „a nagy világon e kívül nincsen számunkra hely.“ Megismertük e már ezt a helyet, amelyen, ha áld, ha ver az Isten keze, élünk, vagy meghalunk kell? Ismerjük-e a népet, mely egyetlen erőtartalékunk? „Ha Magyarországon magyar életet akarunk élni, ebben az irányban kell haladnunk!“

Csorba Géza IV. é. th.

HUMOR.

Kákán csomó. Az ifjúsági elnök dorgálja a gyűlést:

— Ne legyenek gyerekek!

Az egyik tag felháborodva súgja szomszédjának:

— Micsoda elnök az, aki a mai világban a gyerek ellen beszél.

Következtetés. Teológus: Az ember akkor káromkodik, ha mérges és tehetetlen és ilyenkor nincs mindig igaza.

Mendur: Szóval a tanár urnak sincs igaza, ha mérges.

Egy kis filozófia. Professzor: Mindenről elgondolhatom, hogy az nincs. Még azt is elgondolhatom, hogy az urak nincsenek itt (t. i. az órán)

Teológus: (akit már sok abszencia terhel) Inkább gondolja a professzor úr, hogy aki nincs itt, az is itt van.

Bizalmasok. Loccs-poccos úton megy a teológus professzorával.

— Ezek a tócsák veszedelmesebbek, mint a Katócskák — bizalmasodik az ifjú titán

— Ugye, ugye a tócsák hamarabb észreveszik, hogy lyukas a cipőd — jegyzi meg a tárgyilagos professzor.

Intelem. Neonfény betűvel csalogat Miskolcon a Hági-vendéglő.

Aki ide belép a parancsot áthági.

HIREINK

A lap elfogadása a lap megrendelését jelenti.

Kedves olvasóink!

Jelen számunkhoz egy csekklapot is mellékelünk s egyben tisztelettel kérjük kedves előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetésüket beküldeni Lapunk anyagi zavarokkal küzd s csak előfizetőinktől várhatjuk a megjelenés biztosítását. A csekkszám: 12777. Sáropataki Hitelbank. Előfizetésüket kérjük erre a címre — vagy a szerkesztőség címére küldjék. — A következő beküldött előfizetéseket szeretettel nyugtázzuk: Balla János 3 P (Ny. p.); dr. Szabó Imre 4 P (Bp.); Kazinczy Gábor 3 P (Bp.); Takarék Pénztár 3 P (Sp.); Arday I. László 3 P (Mk.); Kisfaludy László 10 P (Sp.); Pap Lajos 3 P (Nk.); dr. Kiss Lászlóné

3 P (Gy.); Tóth Lajos 1 50 P (Fd.); dr. Ambrus István 5 P (Szp.); dr. Moskovits Mór 1 50 P (Bp.); Tábori György 3 P (P); Magócsay Nagy Mihály 3 P (Sp.)
KIADÓHIVATAL.

Az országos protestáns napokon a sáropataki főiskola is népes küldöttséggel képviseltette magát. A theologus ifjúság, a gimnázium és a tanítóképzőintézet elküldte a maga csoportját. Szabó Zoltán dr. theol. tanár a fásori templomban tartott előadást „Jézus Krisztus a magyar hétköznapiaknak és a gyakorlati életnek is ura,“ címen

A Főiskola reformációi emlékünnepegyét október 31-én fényes sikerrel tartotta meg a főiskolai imateremben, Szabó Gyula angol internátusi igazgató mondott magasszárnyalású beszédet, Vitányi István V. é. tan. képzős orgonázott, Bory Zsolt I. é. th. szavalt. A gimnáziumi vegyeskar Szabó Ernő főiskolai ének- és znetanár vezetésével a XLVI. zsoltárt énekelte, a fő-

iskolai kamaragyüttes játszott, végül a főiskolai kórus és a tanítóképző intézet ének-kara Tóth Károly tanítóképzőintézeti ének-és zenetanár vezetésével a XVIII. zsoltárt énekelte.

Klebelsberg emlékünnepelet tartott az angol internátus október 21-én. Héthy Lajos tanár emlékezett meg a nagy kultusz-miniszterről, a diákok részéről Retter Gyula tartott rövid emlékbeszédet. Közreműködött még Mr G. L. Tier, angol internátus kamaragyüttese, Szilágyi L. VI., Horváth I. VIII. oszt. tanulók.

A főiskola tanári kara megkezdte péntek estéit. A sorozat első előadását november 10-én tartotta Palumbo Gyula „Mit mond a magyar lét értelméről Bethlen Gábor” címmel.

A tanítóképzőintézet önképzőköre nov. 14-én fényes sikerrel tartotta őszi estjét. Amint a kezdetből látni lehet ebben az évben a pataki közönségnek sok magas-színvonalú ünnepélyben lesz része.

A felszabadulás emlékére nov. 11-én országra szóló ünnepély volt Kassán, melyet a rádió is közvetített. Ennek keretében adta át Szabó Zoltán dr. theol. tanár Sárospatak nevében Kassa városának az új ország-zászlót.

A sárospataki háztartási vándor-tanfolyam október 29-én tartotta háztartási és kézimunka kiállítással egybekötött vizsgáját.

Regőseink a protestáns napok alkalmával okt. 28-án a prot. cserkészisztek gyűlésén regősbemutatót tartottak Okt. 29-én a rádióban rendezték estjüket a KIE-vel, közreműködtek az SDG. magyar estjén, a Zeneművészeti Főiskolán. Okt. 30-án a farsori templomban, a Vigadóban ifjúsági konferencián. okt. 31-én ugyancsak a Vigadóban az ifjúsági nagygyűlésen szolgáltak.

Debreceni cserediákok: Patakra Illés Lajos és Túrós Aladár jött, helyükre Csorba Géza és Ujpál Árpád ment.

A főiskola poklosi szőlőjében a szüretet nagyrészt a theologus ifjúság végezte. Munkájukat a főiskola az igazgatóságon keresztül köszönettel vette.

A légmentes gyakorlatban tevékenyen vett részt az ifjúság. A tanítóképzőintézet és a gimnázium ifjúsága a hírszolgálatban, a theologus ifjúság pedig a rendőri és tűzoltói szolgálatban vett tevékenyen részt. Munkájukért mind a légmentes parancsnokság, mind a községi előjáróság köszönetét fejezte ki.

Budapesti cserediákok: Az elmúlt hó folyamán cserediákként Patakon járt Bánky Mihály és Végh Sándor, helyükbe Bertalan Imre és Csorba László ment.

November 11-én délután a theologia és a tanítóképzőintézet football csapatai mérköztek, a játék eredménye 0 : 0. Megjelent a játéknál Szabó Károly testnevelési tanár, aki a játékot vezette is, továbbá Darányi Lajos theol. előadó tanár és az ifjúság.

A Regős csoport nov. 5-én Miskolcon tartott előadást Darányi Lajos Nt. Ur közreműködésével. Nov. 6-án a miskolci ref. leánygimnáziumban tartottak regős bemutatót.

A Stefánia Szövetség nov. 3-án jótékony célú műsoros estet rendezett. Az este műsorán Mécs László verseivel, dr. Szabó Ernő és felesége hegedű-zongorakísérettel, Mr. G. L. Tier zongorajátékkal szerepeltek. Az előadást dr. Harsányi István rövid ügyes tanulmánya vezette be „A költészet mai helyzetéről” címen.

Az „I. Rákóczi György” tisztkara: Tanárelnök: Bódy Dénes, ifj. elnök: Balogh János VIII. o. t., titkár: Kukoró Ferenc VIII. jegyző: Gönczy Ferenc VIII., pénztáros: Vitkay Bertalan VIII., könyvtáros: Bene Dezső VIII., levelező: Emri János VIII., kántor: Hubay László VII. o. t. Választmányi tagok: Kiss Elek és Pataki Sándor VIII., Arday László és Lazanyi István VII., Puskás Lajos és Marády András VI, Gyűlésvező Barna és Szacsuri János V. o. tanulók.

Méltóságos.

Márton János
theol. tanár ur
Sp.

lakon.